

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЛЮДСЬКИЙ РОЗВИТОК

(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

зі спеціальності

(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою управління персоналом та економіки праці,
протокол №.... від..... (до 25.04.2016)

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Підсумковий контроль успішності навчання здобувачів з дисципліни «Людський розвиток» та рівня сформованості у них компетентностей, які підтримуються даною навчальною дисципліною проводиться у формі диференційованого заліку відповідно до графіку навчального процесу спеціальності.

Семестровий залік – форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Завданням заліку є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Під час семестрового контролю у формі диференційованого заліку підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум – 100 балів) визначається як сума (проста) балів за результати успішності здобувача при поточному контролі.

Здобувач отримує право на виконання завдань підсумкового контролю допуск до заліку, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі досягла 50 балів.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

2.1. Перелік завдань для підсумкового контролю

Завдання. Дайте визначення поняттю «людський капітал» та його складовим.

Завдання. Визначите ефективність підвищення кваліфікації восьми співробітників підприємства, на яке було витрачено 25 тис. грн., якщо після їх навчання випуск продукції на підприємстві підвищився на 1 тис. грн./особу на місяць. Норма дисконтування складає (E_n) 0,25. Розрахунок провести на два роки.

Завдання.

Розрахуйте індекс людського розвитку для країни, користуючись даними табл. Відповідь обґрунтуйте.

Вихідні дані для розрахунку

Показник	Значення
Середня очікувана тривалість життя при народженні, років	70,2
Очікувана тривалість навчання населення, яке ще отримує освіту	15
Середня кількість років, витрачених на навчання населенням у віці від 15 років та старше	11
ВНД на душу населення, \$	1002

Завдання. Надайте характеристику складовим індексу людського розвитку.

Завдання. Який варіант оплати навчання співробітників найбільш вигідний для підприємства: одноразово для 10 працівників по 1500 грн. за кожного або поетапно: 6 осіб в перший рік по 1500 грн. за кожного, 2 особи по 2200 грн. у другий рік, по 2600 грн. у третій рік за інших? Коефіцієнт дисконтування для першого року – 0,909091, для другого року – 0,826446, для третього року – 0,751315.

Завдання.

Розрахуйте індекс людського розвитку для країни, користуючись даними табл. Відповідь обґрунтуйте.

Таблиця

Вихідні дані для розрахунку

Показник	Значення
Середня очікувана тривалість життя при народженні, років	65,2
Очікувана тривалість навчання населення, яке ще отримує освіту	12
Середня кількість років, витрачених на навчання населенням у віці від 15 років та старше	16
ВНД на душу населення, \$	996

Завдання. За якими критеріальними ознаками можна класифікувати людський капітал?

Завдання. Визначити ефективність вкладання коштів у розвиток 8 працівників, якщо щорічні витрати на розробку методичного забезпечення складають 20 тис. грн., поточні витрати на: оплату праці тренерів – 4 тис. грн., оренду приміщення для навчання – 2 тис. грн., ілюстративний матеріал – 550 грн. Підвищення продуктивності після розвитку складає 4 тис. грн./осіб. Норма дисконтування складає 23%.

Завдання. Здійсніть розрахунки індексу злиденності населення – ІЗН-1 та ІЗН-2 для двох країн використовуючи дані.

Таблиця

Вихідні дані для розрахунку індексів злиденності населення двох країн

Показник	Значення
Вірогідність не дожити до 40 років	10,3
Частка осіб, що не дожили до 60 років	15,8
Частка неграмотних у загальній чисельності персоналу	42,0
Частка населення, що не має доступу до безпечної води	13,0
Частка дітей у віці до 5 років з недостатньою вагою	12,0
Частка функціонально неграмотного населення	20,0
Частка населення, що живе за межею бідності	21,0
Рівень застійного безробіття (12 місяців та більше)	18,2

Завдання. Визначте загальні риси людського та фізичного капіталів.

Завдання. Визначити ефективність вкладання коштів у професійне навчання робітників штампувального цеху, якщо щорічні витрати складають за цим елементом витрат 20 тис. грн., а підвищення продуктивності складає за той же період 4 тис. грн. на особу. Контингент учнів складає 10 осіб. Норма дисконтування складає 22,5%.

Завдання. Розрахуйте індекс людського розвитку для країни, користуючись даними табл. Відповідь обґрунтуйте.

Вихідні дані для розрахунку

Показник	Значення
Середня очікувана тривалість життя при народженні, років	69,3
Очікувана тривалість навчання населення, яке ще отримує освіту	14
Середня кількість років, витрачених на навчання населенням у віці від 15 років та старше	14
ВНД на душу населення, \$	1552

Завдання. Визначте відмінності людського та фізичного капіталів.

Завдання. Визначте ефективність підвищення кваліфікації трьох співробітників підприємства, на яке було витрачено 10 тис. грн./особу, якщо після їх навчання випуск продукції на підприємстві підвищився на 8 тис. грн. на місяць за всіх співробітників. Норма дисконтування складає (E_n) 0,2. Розрахунок провести на півроку.

Завдання. Здійсніть розрахунки індексу злиденності населення – ІЗН-1 та ІЗН-2 для двох країн використовуючи дані.

Вихідні дані для розрахунку індексів злиденності населення двох країн

Показник	Значення
Вірогідність не дожити до 40 років	12,3
Частка осіб, що не дожили до 60 років	18,8
Частка неграмотних у загальній чисельності персоналу	22,0
Частка населення, що не має доступу до безпечної води	18,0
Частка дітей у віці до 5 років з недостатньою вагою	15,0
Частка функціонально неграмотного населення	18,0
Частка населення, що живе за межею бідності	22,0
Рівень застійного безробіття (12 місяців та більше)	10,2

Завдання. Надайте характеристику здоров'ю, його складовим та даним для його оцінки.

Завдання. Надайте характеристику національній рамці кваліфікацій.

Завдання. Надайте характеристику системі показників, що характеризує людський розвиток регіонів.

Завдання. Підприємство «Х» провело модернізацію обладнання цеху № 1, результатом чого стало скорочення викидів шкідливих речовин на 20%. За результатами піврічної роботи підприємства після впровадження даних заходів зросла кількість відпрацьованих людино-днів на 10% й склала 242 дні. Середньооблікова чисельність персоналу складає 1200 осіб, із яких протягом минулого року 12% хворіли через незадовільний стан довкілля на підприємстві. Обсяг товарної продукції за останні півроку склав 12 млн. грн. Розрахувати економічний ефект від зменшення захворюваності працівників. Зробіть необхідні висновки щодо соціальних зисків від запровадження природоохоронних заходів.

Завдання. Надайте характеристику системі охорони здоров'я та показникам оцінки її ефективності.

Завдання. Надайте характеристику таким поняттям: «освіта», «навчання», «професійний розвиток». Які в Україні розрізняють освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні?

Завдання. Основні причини необхідності вдосконалення методики розрахунку ІЛР ПРООН.

Завдання. В результаті природоохоронних заходів на підприємстві скоротилися витрати на виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності працівникам, які хворіли внаслідок забруднення довкілля на 30%. До запровадження заходів щорічні витрати склали 500 тис. грн. при середньообліковій чисельності персоналу 600 осіб, з яких 20% хворіли внаслідок забруднення довкілля. Кількість невідпрацьованих людино-днів через захворювання склало в минулому році 150 днів.

За результатами річної роботи підприємства після впровадження даних заходів зросла кількість відпрацьованих людино-днів на 15% й склала 225 днів.

Розрахувати економічний ефект від скорочення витрат на виплати з тимчасової непрацездатності.

Завдання. Надайте характеристику показникам, що характеризують рівність доступу до послуг охорони здоров'я.

Завдання. Напрями оцінки фінансової ефективності функціонування системи охорони здоров'я.

Завдання. Переваги та недоліки радянської системи освіти.

Завдання. Згідно статистичних даних регіону в 2014 р. загальні витрати в системі охорони здоров'я на лікування хворих склали 40 млн. грн., причому для лікування в амбулаторних умовах виділено 37% даної суми. Чисельність амбулаторних хворих склала в цьому ж році 200 тис. осіб, стаціонарних – 300 тис. осіб. Середня кількість днів перебування амбулаторних хворих склала 10 днів, стаціонарних – 15. Визначити витрати на лікування працівників.

Завдання. Надайте характеристику здоров'ю, його складовим та даним для його оцінки.

Завдання. Надайте характеристику національній рамці кваліфікацій.

Завдання. Надайте характеристику системі показників, що характеризує людський розвиток регіонів.

Завдання. Підприємство «Х» провело модернізацію обладнання цеху № 1, результатом чого стало скорочення викидів шкідливих речовин на 20%. За результатами піврічної роботи підприємства після впровадження даних заходів зросла кількість відпрацьованих людино-днів на 10% й склала 242 днів. Середньооблікова чисельність персоналу складає 1200 осіб, із яких протягом минулого року 12% хворіли через незадовільний стан довкілля на підприємстві. Обсяг товарної продукції за останні півроку склав 12 млн. грн. Розрахувати економічний ефект від зменшення захворюваності працівників. Зробіть необхідні висновки щодо соціальних зисків від запровадження природоохоронних заходів.

....

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Результат семестрового заліку оцінюється в балах і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Мінімально можлива кількість балів, які здобувач може отримати за результатами проведення підсумкового контролю – 10.

Максимально можлива кількість балів, які здобувач може отримати за результатами проведення підсумкового контролю – 20.

Виконання кожного завдання підсумкового контролю успішності здобувача оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Підсумкова оцінка за залік з навчальної дисципліни «Людський розвиток» розраховується за формулою:

$$S = Z1 + Z2 + Z3 + Z4,$$

де S – підсумковий максимальний бал, який здобувач може отримати за успішне виконання усіх завдань підсумкового контролю ($S=20$);

$Z1$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 1 підсумкового контролю ($Z1=5$);

$Z2$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 2 підсумкового контролю ($Z2=5$);

$Z3$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 3 підсумкового контролю ($Z3=5$);

Z4 – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 4 підсумкового контролю (Z4=5).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час заліку, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна

1. Людський розвиток в Україні: історичний вимір трансформації державної соціальної політики (колективна монографія) / за ред. Е. М. Лібанової. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2014. – 380 с.
2. Грішнова О. А. Людський розвиток: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2006. – 308 с.
3. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серета, Т. Тимочко. – 2 вид. – К.; 2011. – 392 с.
4. Людський розвиток в Україні. Модернізація соціальної політики: регіональний аспект (колективна монографія) / за ред. Е.М. Лібанової ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. – К., 2015. – 356 с.

4.2. Додаткова

5. Сталий людський розвиток: забезпечення справедливості: Національна доповідь / кер. авт. колективу Е.М. Лібанова / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2012. – 412 с.
6. Населення України: демографічні складові людського розвитку / за ред. О.М. Гладуна. – Умань : Видавець «Сочінський», 2015. – 180 с.
7. Malik Kh. Human Development Report 2014: Sustaining Human Progress: Reducing Vulnerabilities and Building Resilience. – Communications Development Incorporated, Washington DC, USA, 2014. – 28 p.
8. Методика вимірювання регіонального людського розвитку - <http://narodkontrol.org.ua/deyat/ind/3.pdf>

4.3. Ресурси Інтернет

9. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України – Режим доступу : <http://www.idss.org.ua/public.html>
10. Офіційний сайт Держкомстату України – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

11. Офіційний сайт ПРООН в Україні – Режим доступу : <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/>
12. Офіційний сайт ООН в Україні – Режим доступу : <http://www.un.org.ua/ua>
13. Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я <http://www.who.int/countries/en/>
14. Human Development Reports Режим доступу: <http://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/hdr/>